

สมรรถนะการสื่อสารเพื่อการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่น*

COMMUNICATION COMPETENCE FOR DEVELOPMENT OF LOCAL ADMINISTRATORS

¹นฤมล รัตนภิบาล, ²วิทยาธร ท่อแก้ว และ ³สุภาภรณ์ ศรีดี
¹Narumol Rattanabhibal, ²Wittayatorn Tokeaw and ³Supaporn Sridee
¹⁻³ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
¹⁻³ Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand
¹Corresponding Author's Email: narumolrattanabhibal@gmail.com

บทคัดย่อ

การสื่อสารเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตและสังคม ทำหน้าที่สำคัญในการถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ตลอดจนแสวงหาข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจ หรือเพื่อแก้ไขปัญหา ซึ่งส่งผลให้ชีวิตและสังคมดำรงอยู่และดำเนินต่อไปได้ รวมถึงการสื่อสารยังเป็นเครื่องมือเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ฯลฯ ทำให้ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นต่อการพัฒนา โดยเฉพาะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นองค์กรรัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการสื่อสารทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร และจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเป็นผู้ฟังที่ดีและตั้งใจ การสื่อสารด้วยการพูด ความกระชับในการสื่อสาร การให้ข้อมูล การทำงานเป็นทีม การมีคุณธรรมจริยธรรม การเท่าทันเทคโนโลยี การใช้งานข้อมูลในการตัดสินใจ และการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกมิติ ทั้งนี้เพื่อแก้ปัญหาและสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: สมรรถนะ, การสื่อสาร, การพัฒนา, ผู้บริหารท้องถิ่น

Abstract

Communication is an important part of life and society. It plays an important role in conveying and exchanging ideas, feelings, needs, and seeking information to support decision-making or problem-solving. This enables life and society to continue and continue, and communication is also a tool for social change, leading to progress in various areas. Both in terms of economy, society, politics, culture,

* Received 26 February 2025; Revised 13 March 2025; Accepted 18 March 2025

etc., people receive information necessary for development. In particular, executives of local administrative organizations are considered government organizations that are closest to the people. Therefore, it is essential to have communication skills both inside and outside the organization. Communication skills must be developed in line with changing situations. Such as being a good and attentive listener, verbal communication, concise communication, providing information, teamwork, ethical behavior, keeping up with technology, using data bases in decision-making, and allowing people to participate in all dimensions. This is to solve problems and truly respond to the needs of the people, which will lead to effective local development.

Keywords: Competency, Communication, Development, Local Administrators

บทนำ

การสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญในการดำรงชีวิตของมนุษย์ทุกเพศ ทุกวัย มนุษย์เรานั้นต้องมีการติดต่อสื่อสารกันอยู่ตลอดเวลา เพื่อถ่ายทอด แลกเปลี่ยนความคิด ความรู้สึก ความต้องการ ตลอดจนแสวงหาข้อมูลข่าวสารประกอบการตัดสินใจ หรือเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งของศตวรรษที่ 21 (ยุภา นารินทร์, 2563) เพราะการขับเคลื่อนและพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องเตรียมพร้อมให้บุคลากรโดยเฉพาะผู้นำองค์กรในทุกสาขาวิชาชีพต้องมีสมรรถนะในการสื่อสาร (อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี, 2555) ยิ่งในสังคมมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการตลอดเวลา โดยเฉพาะพัฒนาการทางสังคมย่อมส่งผลให้เกิดพัฒนาการทางการสื่อสารด้วยเช่นกัน ยิ่งในโลกปัจจุบันนี้มีช่องทางในการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสารผ่านทางจดหมาย ทางโทรศัพท์มือถือ ทางอีเมลล์ ทางโซเชียลเน็ตเวิร์ก และในรูปแบบอื่น ๆ ที่ได้นำเอาเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการสื่อสารด้วย แล้วในการสื่อสารนั้นก็ยังมีหลายรูปแบบ คือ การสื่อสารภายในตัวบุคคล การสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มใหญ่ การสื่อสารองค์กร และการสื่อสารมวลชน อีกทั้งในยุคโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของข้อมูลข่าวสาร การสื่อสารมีประโยชน์ทั้งในแง่บุคคลและสังคม การสื่อสารทำให้คนมีความรู้และโลกทัศน์ที่กว้างขวางขึ้น การสื่อสารเป็นกระบวนการที่ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้าอย่างไม่หยุดยั้ง ทำให้มนุษย์สามารถสืบทอดพัฒนา เรียนรู้ และรับรู้วัฒนธรรมของตนเองและสังคมได้ การสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น สร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าแก่ชุมชน สังคมและประเทศในทุกด้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการปกครองในระดับพื้นที่โดยมีหน่วยงานรูปแบบต่าง ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และ องค์การบริหารส่วนตำบล อีกทั้งในองค์การการปกครองท้องถิ่นนั้นมีการทำงานแบบ 2 ฝ่ายในองค์การซึ่งประกอบด้วยฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ (นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา, 2560) เป็นองค์กรที่ต้องใช้การสื่อสารทั้งภายในองค์กร

และภายนอก โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ และผู้นำทางการเมืองในระบบประชาธิปไตย มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความเชี่ยวชาญในการสื่อสารเป็นอย่างมาก การสื่อสารเปรียบได้กับโซ่ข้อกลางในการที่จะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำทางการเมืองกับประชาชน ยิ่งเป็นการเมืองระดับท้องถิ่นนั้นยิ่งมีความจำเป็นที่จะต้องสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับเรื่องราว ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของนโยบายในการพัฒนา การประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน การสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ รวมถึงความนิยมทางการเมืองให้แก่ผู้นำทางการเมือง (นันทวัชร โคตรวงศ์ และคณะ, 2564) ในขณะที่การศึกษา กุลจิรา ยะคะนพ และ กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์ (2567) อธิบายว่าผู้บริหารองค์กรจะต้องมีภาวะผู้นำที่มีความสามารถด้านการสื่อสาร ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านความร่วมมือและด้านความรู้ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ทวิช ผิวผอง และคณะ (2565) ที่พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถพัฒนาองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จำเป็นจะต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีธรรมาภิบาล และมีความสามารถในการสื่อสารเป็นสำคัญ

ด้วยเหตุผลนี้ ผู้เขียนจึงมีความเห็นว่า ผู้นำในการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสามารถหรือมีสมรรถนะในการสื่อสาร สามารถพัฒนาท้องถิ่นได้ สอดคล้องกับความต้องการและสามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบได้ ซึ่งบทความนี้จะนำเสนอสมรรถนะการสื่อสารของผู้นำท้องถิ่นควรเป็นอย่างไรที่จะสามารถพัฒนาท้องถิ่นได้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

องค์ความรู้เกี่ยวกับสมรรถนะการสื่อสาร

การสื่อสารเป็นกระบวนการในการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีสาระสำคัญที่ผู้สื่อสารทำหน้าที่เป็นทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสาร แต่ไม่อาจจะบอกว่าได้ว่าการสื่อสารเริ่มต้นและสิ้นสุดที่จุดใด เพราะถือว่าการสื่อสารมีลักษณะเป็นวงกลมและไม่มีที่สิ้นสุด การสื่อสารจึงมีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการอันได้แก่ ผู้ส่งสาร (Sender) ผู้รับสาร (Receiver) ตัวสาร (Message) และ ช่องทาง (Channel) เมื่อนำมารวมกันจึงเรียกว่าเป็น “การสื่อสาร” (David K. Berlo, 1960)

อย่างไรก็ตามองค์การไม่ว่าจะขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ การมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร จะช่วยให้การปฏิบัติงานและการดำเนินงาน เป็นไปตามแผนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยไม่มีอุปสรรค ด้วยขอบเขตของการสื่อสารในองค์การจะต่างกับการสื่อสารในแบบอื่น ๆ ที่เคยทราบกันมาคือ จะต่างกับคำว่า การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) ซึ่งมีความหมายจำกัด แคบ เฉพาะการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลกับบุคคลที่จะมุ่งเน้นหนักไปในทางส่วนตัวเสียมากกว่า ในขณะที่การสื่อสารภายในองค์กรเป็นศูนย์กลางที่ทำให้บุคลากรรับรู้และเข้าใจในสิ่งเดียวกัน ภายในองค์กรประกอบด้วยกันหลายส่วนถึงแม้ว่าภายในองค์กรเองมีการแบ่งย่อยแบ่งสาขาอย่างหลากหลาย การมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมสื่อสารในองค์กรที่ดี

จะสามารถสร้างความมั่นคงและเหนียวแน่นเหมือนกาวที่ยึดติดองค์กรให้คงอยู่ได้ ปัจจุบันผู้บังคับบัญชาจะติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาจะใช้วิธีการสั่งการในแนวดิ่ง ทำให้ขาดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา และบุคลากรภายในองค์กร ดังนั้นผู้บริหารที่ดีควรใช้การสื่อสารสองทางกับบุคลากรภายในองค์กร (Two –Way Communication) หรือบุคลากรกับบุคลากรภายในองค์กรเดียวกัน ก็ควรใช้การสื่อสารแบบสองทาง (มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2557)

สมรรถนะการสื่อสาร เป็นสมรรถนะสำคัญซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับความสำเร็จในศตวรรษที่ 21 การสื่อสารในบริบทของศตวรรษที่ 21 จึงไม่ใช่เป็นเพียงแค่ความสามารถในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การพูด การเขียน และสื่อดิจิทัลที่หลากหลาย แต่ยังรวมถึงทักษะการฟัง (Fullan, 2013) และ Alberta Education (2011) ได้ระบุว่า การสื่อสาร เป็นการถ่ายทอดความคิดผ่านคำพูด การเขียน หรือไม่ใช่คำพูด ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยน อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการกับผู้อื่น โดยพิจารณาว่า วัฒนธรรม บริบทและประสบการณ์ส่งผลกระทบต่อ การส่งข้อความอย่างไร และ Cambridge university Press (2019) ระบุว่า การสื่อสารเป็นทักษะอาชีพและชีวิตที่จำเป็นซึ่งทำให้ เราสามารถแบ่งปันข้อมูลและแนวคิด รวมถึงแสดงความรู้สึก และข้อโต้แย้ง (Cenere et al., 2015) และเป็นกระบวนการที่ได้รับอิทธิพลจากความซับซ้อนของพฤติกรรมของมนุษย์ เช่น พฤติกรรมที่ไม่ใช่คำพูด และรูปแบบของการตีความและการตีความ ความหมายของเหตุการณ์ แต่ละรูปแบบ การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นทักษะที่สามารถพัฒนา และเสริมสร้างได้ โดยระบุขอบเขตของการสื่อสารไว้ดังนี้ 1) การใช้ภาษาที่เหมาะสมกับบริบท 2) การจัดการการสนทนา และ 3) การมีส่วนร่วม ด้วยความมั่นใจ และความชัดเจนอย่างเหมาะสม ดังนั้นจะเห็นว่า การสื่อสารที่ดีจะช่วยให้คุณแสดงออก ถึงความต้องการและความรู้สึกของตนเอง บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี และเกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน สมรรถนะการสื่อสาร (Competency) เป็นคุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลนั้น ๆ สามารถปฏิบัติงาน ได้ผลโดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ ทั้งด้านความรู้ ทักษะ และเทคนิควิธีการสื่อสารที่ดีกว่าคนอื่น โดยสมรรถนะสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) สมรรถนะหลัก ได้แก่ การคิด การฟัง การอ่าน การพูด การนำเสนอ ในการปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองและการบริหารองค์กร และ 2) สมรรถนะรอง ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองและการบริหารองค์กร ซึ่งการมีกระบวนการพัฒนาสมรรถนะประกอบด้วย การให้ความรู้ การปรับทัศนคติ และการเพิ่มพูนทักษะการสื่อสารที่สอดคล้องกับลักษณะงานและหน้าที่ความรับผิดชอบของ ตำแหน่งงานนั้น ๆ (Johari et al, 2022)

สรุปได้ว่า สมรรถนะการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสารบนพื้นฐานความเข้าใจและ ความเคารพในความคิดหรือวัฒนธรรมที่แตกต่าง ตลอดจนสามารถเลือกใช้ กลวิธีการสื่อสารทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา หรือการสื่อความหมายผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ อย่างเหมาะสมโดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อบรรลุเป้าหมายในการสื่อสาร

ผู้บริหารในการปกครองท้องถิ่นของไทย

การปกครองส่วนท้องถิ่น หรือการปกครองท้องถิ่น เป็นรูปแบบการปกครองที่จำเป็น และมีความสำคัญในทางการเมืองการปกครองของชุมชนต่าง ๆ เฉพาะอย่างยิ่งชุมชนที่มีการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งกล่าวในทางทฤษฎีและแนวความคิดทางปกครอง จะเห็นได้ว่ารัฐบาล ซึ่งเป็นกลไกในการบริหารการปกครองของรัฐนั้น ย่อมมีภาระหน้าที่อย่างมากมายในการบริหารประเทศให้ประชาชนได้รับความสุข ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต (Well Being) อีกทั้งความมั่นคงแห่งชาติทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (National Security) แต่ย่อมเป็นไปได้ที่รัฐบาลจะดูแลและจัดทำบริการให้กับประชาชนได้ทั่วถึงทุกชุมชนของประเทศ เพราะอาจจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับความล่าช้าในการดำเนินงาน การที่อาจจะไม่สนองต่อความต้องการของแต่ละชุมชนได้ และรวมทั้งข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ (Budget) และตัวบุคคลหรือเจ้าหน้าที่ดำเนินงานให้ทั่วถึงได้ เมื่อเป็นดังนี้ การลดภาระของรัฐบาลโดยการให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเพื่อการสนองต่อความต้องการของชุมชน จะได้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และตรงกับความต้องการของชุมชนนั้น ๆ จึงเป็นผลให้การปกครองท้องถิ่นมีบทบาทและความสำคัญเกิดขึ้น ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นสามารถสรุปได้ดังนี้ (1) เป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (2) ทำให้ประชาชนรู้จักท้องถิ่น การปกครองตนเอง (Self-Government) หัวใจของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประการหนึ่งก็คือ การปกครองตนเองมิใช่เป็นการปกครองอันเกิดจากคำสั่งเบื้องบน โดยเป็นการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครอง (3) เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล เนื่องจากภารกิจของรัฐบาลมีอยู่อย่างกว้างขวาง นับวันจะขยายเพิ่มขึ้น ขณะที่แต่ละท้องถิ่นย่อมมีปัญหาและความต้องการที่แตกต่างกัน ทั้งนี้การแบ่งเบาภาระดังกล่าวทำให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานของรัฐบาลจะมีมากขึ้น (4) สามารถสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ (5) เป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต (6) ยึดหลักการกระจายอำนาจ ทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม (ชวงศ์ ฉายะบุตร, 2539)

ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นฝ่ายบริหารในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปกติแล้วผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีที่มา 2 ทาง คือ การเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยตรงและการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นโดยอ้อม โดยผู้บริหารท้องถิ่นมีชื่อเรียกตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา ซึ่งมีวาระในการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี โดยในการทำงานสามารถแต่งตั้งรองนายกฯ เลขานุการและที่ปรึกษา นายกฯ เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานได้ (โชคสุข กรกิตติชัย, 2562)

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นบุคคลที่เป็นตัวแทนภาครัฐที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนในพื้นที่มากที่สุด จำเป็นอย่างยิ่งต้องมี

ความสามารถทางการสื่อสาร เพราะเมื่อมีการสื่อสารที่ดี ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย การรับรู้ปัญหาและความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบริบทหน้าที่ของท้องถิ่นก็จัดทำได้ง่าย ตรงจุด และมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ผู้บริหารท้องถิ่นยังต้องมีการพัฒนาสมรรถนะการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง เช่น การทำงานเป็นทีม การเท่าทันและมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยี โดยเฉพาะการสื่อสารที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เป็นหลัก

สมรรถนะการสื่อสารของผู้บริหารท้องถิ่นที่ควรมีในยุคปัจจุบัน

สมรรถนะการสื่อสารของผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วยทักษะและความสามารถหลายด้าน ซึ่งรวมถึงทักษะการคิด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการพูด ทักษะการนำเสนอ และทักษะดิจิทัล โดยทักษะการคิด เป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อสามารถประมวลผลข้อมูลและสร้างแนวคิดใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนทักษะการอ่าน ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะในการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจข้อความที่ซับซ้อน และสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้อย่างรวดเร็ว เพื่อสามารถเข้าใจข้อมูลข่าวสารและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง สำหรับทักษะการเขียน ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะในการเขียนที่ชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และสามารถถ่ายทอดความคิดและข้อมูลได้อย่างครบถ้วน เพื่อสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนทักษะการพูด ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะในการพูดที่ชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่าย ใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ มีบุคลิกภาพที่ดีในการพูด และสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้อื่นได้ เพื่อสามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ทักษะการนำเสนอ ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะในการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้รับสาร สามารถสร้างเนื้อหาที่ดึงดูดใจ และสามารถตอบคำถามได้อย่างมั่นใจ เพื่อสามารถโน้มน้าวใจผู้อื่นและบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสาร สามารถสร้างเนื้อหาที่ดึงดูดใจ และเข้าใจถึงพฤติกรรมของผู้รับสารในยุคดิจิทัล เพื่อสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นฤมล รัตนภิบาล และคณะ, 2567)

นอกจากทักษะและความสามารถด้านการสื่อสารแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทัศนคติและพฤติกรรมในการสื่อสารที่ดีด้วยเช่นกัน หมายถึงผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทัศนคติเชิงบวกต่อการสื่อสาร และควรแสดงออกอย่างสุภาพและเหมาะสม สร้างบรรยากาศการมีส่วนร่วมในการสนทนา และควรเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การเชื่อมโยงทักษะและความสามารถด้านการสื่อสารกับทักษะการคิด ทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน ทักษะการพูด ทักษะการนำเสนอ และทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ยุทธวิธีการสื่อสารเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในปัจจุบัน

การสื่อสารเพื่อการพัฒนา เป็นการนำเอาการสื่อสารทุกรูปแบบมาช่วยส่งเสริมสนับสนุน กระบวนการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การเมืองระดับท้องถิ่น สังคมชุมชน การพัฒนาคุณภาพชีวิต และวัฒนธรรม รากเหง้าของมนุษย์ ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้กำหนด นโยบายในการพัฒนาท้องถิ่นจะต้องมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ในท้องถิ่นในทางที่ดีและนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม ผู้บริหารท้องถิ่นจึงต้องมี ยุทธวิธีการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่น (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2558) ดังนี้

1. การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายหรือผู้รับสาร ซึ่งการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายมีความจำเป็น อย่างมาก เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปตามเป้าหมายหรือเป้าประสงค์ เราสามารถใช้ประโยชน์ จากการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1) ถ้าหากไม่ทำการวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย จะทำให้การบริหารจัดการสื่อสาร ไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะแต่ละกลุ่มคนกลุ่มอาชีพนั้นมีความแตกต่างกัน การวิเคราะห์เป้าหมาย และจำแนกออกเป็นกลุ่มจึงมีประโยชน์มาก

2) การทำวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย จะทำให้สามารถลดค่าใช้จ่ายได้ดีขึ้น เพราะ การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายจะทำให้เข้าใจว่า กลุ่มเป้าหมายย่อย ๆ แต่ละกลุ่ม มีพฤติกรรมอย่างไร ต้องสื่อสารอย่างไรจึงจะตรงจุดและบรรลุวัตถุประสงค์

3) การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย จะทำให้ข่าวสารที่เผยแพร่ได้ยาก เข้าถึงได้ง่ายขึ้น เพราะกลุ่มคนแต่ละกลุ่มมีความแตกต่างกัน เช่น กลุ่มสตรี กลุ่มเด็ก กลุ่มผู้สูงอายุ มีพฤติกรรม การใช้ชีวิตที่แตกต่างกัน การวิเคราะห์และจำแนกกลุ่มจะทำให้สื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ดีขึ้น

2. การออกแบบสาร เป็นการคิดสร้างสรรค์ วิชาภาษา และอวัจนภาษาที่สามารถสื่อ ความหมาย แนวคิดของการพัฒนาจากผู้ส่งสารหรือผู้บริหารท้องถิ่นไปยังผู้รับสารหรือประชาชน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามวัตถุประสงค์ของผู้ส่งสาร โดยการออกแบบสารเพื่อ การพัฒนาท้องถิ่นนั้น แบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1) เพื่อให้ทราบ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายรับรู้ประเด็นการพัฒนาใหม่ สิ่งใหม่ ๆ หรือกระตุ้นการอยากเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมที่พึงประสงค์

2) เพื่อให้ความรู้ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้ความเข้าใจ เปลี่ยนความ เชื่อหรือรับข้อมูลข่าวสารใหม่

3) เพื่อย้ำเตือน ไม่ให้กลุ่มเป้าหมายลืมสิ่งที่ต้องการให้เกิดผล นึกถึงสิ่งที่ควร จะให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีความเชื่อมั่นกับประเด็นการพัฒนา

4) เพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ มาชอบ พอใจกับประเด็นที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเสริมสร้างทัศนคติ

5) เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดการตอบสนองและ แสดงพฤติกรรมตอบสนองและแสดงพฤติกรรมตอบสนองทันทีในรูปแบบต่าง ๆ

3. การใช้สื่อ เมื่อทราบว่ากลุ่มเป้าหมายเป็นใครแล้ว ผู้บริหารท้องถิ่นหรือนักสื่อสารจะต้องหาวิธีการและวางแผนการใช้สื่อที่เหมาะสม ซึ่งยุทธวิธีการใช้สื่อในการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารท้องถิ่น ประกอบด้วย

1) ใช้สื่อผสม สื่อที่ใช้ควรมีลักษณะหลากหลายผสมผสานกันมากกว่า 1 ประเภทที่ครอบคลุมสื่อดั้งเดิม สื่อใหม่เพื่อให้สื่อเหล่านั้นช่วยส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกันในการสร้างผลลัพธ์ที่ดีที่สุด

2) ใช้สื่อท้องถิ่น เป็นสื่อที่เข้าถึงประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่นได้ง่าย ซึ่งอาจมีการถ่ายทอดโดยใช้ภาษาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ เช่น วิทยุชุมชน วิทยุกระจายเสียงประจำจังหวัดหรือท้องถิ่น เพจหรือเฟสบุ๊กขององค์กรและส่วนบุคคล รวมทั้งสื่อพื้นบ้าน เช่น ลิเก หมอลำ หนังตะลุง เป็นต้น

3) ใช้สื่อชุมชน เช่น สื่อบุคคลในพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนที่เกิดและเติบโตในชุมชนนั้น เป็นที่ผู้ซึมซับและคุ้นเคยในภาษา ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรม วิถีชีวิตในชุมชน

4) ใช้สื่อกิจกรรม ซึ่งสื่อกิจกรรมเป็นสื่อที่กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชน สื่อกิจกรรมนี้สามารถปรับปรุงดัดแปลงแก้ไขให้ยืดหยุ่น เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์ได้ง่าย

5) ควรมีการยับยั้ง ย้ำบ่อย ๆ จะช่วยให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มขึ้น สารที่นำเสนอจะมีความคงทนถาวรมากยิ่งขึ้น แต่การใช้วิธีนี้ควรระวังว่าถ้าย้ำบ่อย ๆ และกระทำต่อเนื่องกันนาน อาจจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และเมื่อใดถึงจุดอิ่มตัว ผลจะลดลงทันที เพราะผู้รับสารจะเริ่มเบื่อหน่ายหรือชินชา

4. การมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่คน ครอบครัวยุคนเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะของความรู้สึกเป็นเจ้าของ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจ หมายถึง การร่วมคิด ค้นหา และตัดสินใจหรือการกำหนดรายละเอียดของสิ่งที่จะดำเนินการ

2) ด้านการร่วมปฏิบัติการในกิจกรรมหรือโครงการ หมายถึง การที่มีส่วนร่วมเข้ามาร่วมดำเนินโครงการ ร่วมแรง ร่วมสมทบค่าใช้จ่าย การให้ข้อมูลที่จำเป็นตลอดจนการเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ ร่วมในการบริหารงานหรือการประสานงาน

3) ด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การได้รับประโยชน์จากการเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการต่าง ๆ เช่น มีรายได้เพิ่มขึ้น มีการสุขภาพกายใจที่ดีขึ้น การได้รับความรู้ การเปิดโลกทัศน์และมุมมอง

4) ด้านการตรวจสอบและประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมเพื่อการประเมินผลการดำเนินการพัฒนาท้องถิ่น โดยอาจดำเนินการผ่านกระบวนการทางการเมืองหรือ สื่อมวลชน หรือ ตามเงื่อนไขของกฎหมายได้

นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ โดยเฉพาะการสื่อสารที่มีพัฒนาการไปอย่างรวดเร็ว ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่น ต้องมีการพัฒนาทักษะการสื่อสารอย่างต่อเนื่องและตลอดเวลา เพราะการสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญของการปฏิบัติงานทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กรประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นควรมีทักษะการสื่อสารเพิ่มเติม ดังนี้ (ปวีร์วี อินนุพัฒน์, 2566)

1) เป็นผู้ฟังที่ดีและตั้งใจ (Be an attentive listener) การฟังเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพที่ผู้ฟังที่ดีจะต้องตั้งใจและเข้าใจในสิ่งที่ผู้พูดกำลังพูด ถึงแม้ว่าผู้พูดจะสื่อสารได้ไม่ดี เพราะบางครั้งการที่เราไม่ได้ตั้งใจฟังในสิ่งที่ผู้พูดกำลังสื่อสารอยู่ อาจจะทำให้ข้อมูลที่ได้อาจหายไป การเป็นผู้ฟังที่ดีและตั้งใจจะช่วยให้เราสามารถระบุอารมณ์และความตั้งใจของผู้พูดได้ วิธีการที่จะเป็นผู้ฟังที่ดี คือ สบตากับผู้พูดอย่างเหมาะสม เน้นโฟกัสที่สีหน้าและถ้อยคำของผู้พูด ในกรณีที่มีข้อสงสัย สามารถสอบถามได้หลังจากที่การสนทนาจบลง โดยที่ไม่ต้องขัดจังหวะผู้พูดและมีท่าทางที่ตั้งใจและเหมาะสม

2) การสื่อสารด้วยการพูด (Verbal communication) การพูดเป็นศิลปะในการใช้คำและภาษาที่มีประสิทธิภาพในการสื่อความหมาย ความคิดและอารมณ์ ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่มีบทบาทในชีวิตด้านต่างๆ ทั้งชีวิตส่วนตัวและที่ทำงาน โดยจะต้องให้ความสำคัญกับการสื่อสารด้วยการพูดดังนี้ (1) ใส่ใจกับวิธีการออกเสียงในแต่ละคำ (2) ฝึกการออกเสียงเพื่อปรับปรุงการแสดงออก (3) หาจังหวะการพูดให้ชัดเจน ไม่เร็วหรือช้าจนเกินไป (4) การเว้นวรรคคำพูดอย่างมีกลยุทธ์ ไม่เว้นวรรคการพูดให้นานเกินไป แต่สามารถหยุดเพื่อพูดเน้นประเด็นสำคัญได้ และ (5) ขยายคำพูดให้มีช่วงคำที่กว้างขึ้น การฝึกเป็นประจำจะช่วยให้คุณแสดงความคิดเห็นได้แม่นยำและคล่องแคล่วมากขึ้น ข้อที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือการเรียนรู้วิธีปรับระดับเสียงและโทนเสียงของคุณ เพราะน้ำเสียงและระดับเสียงเป็นเครื่องมืออันทรงพลังในการถ่ายทอดอารมณ์และสร้างสายสัมพันธ์กับผู้ฟัง การสื่อสารด้วยการพูดที่มีประสิทธิภาพทำให้คุณต้องปรับน้ำเสียงและระดับเสียงให้เหมาะสมกับบริบทและวัตถุประสงค์ของการสนทนาหรือการนำเสนอ

3) ความกระชับในการสื่อสาร (Be Concise) ความกระชับในการสื่อสารจะช่วยให้การสื่อสารข้อความของคุณเป็นไปอย่างตรงไปตรงมาและสั้นกระชับ เพราะฉะนั้นจึงจะต้องจัดระเบียบความคิดก่อนที่จะพูดหรือเขียนเสมอ เนื่องจากความคิดที่ชัดเจนจะนำไปสู่การสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพการทำงานที่ดีขึ้น เมื่อใดก็ตามที่เรากำลังสื่อสารกับใครสักคน ควรจะใช้ภาษาที่ง่าย ไม่คลุมเครือ หลีกเลี่ยงคำหรือข้อมูลที่ไม่จำเป็น ที่อาจทำให้ข้อความของคุณไม่ชัดเจน

4) เป็นรูปธรรมและชัดเจน (Be concrete and clear) การสื่อสารด้วยข้อความที่ชัดเจน ไม่คลุมเครือ การแสดงข้อมูลอย่างเป็นรูปธรรม เป็นทักษะอีกอย่างหนึ่งที่จะต้องเรียนรู้เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ และยังหมายถึงการให้รายละเอียดที่ชัดเจนเกี่ยวกับข้อมูลที่นำเสนอ รวมไปถึงข้อเท็จจริงและตัวเลขอีกด้วย ดังนั้นจึงจะต้องสื่อสารด้วยข้อความที่ชัดเจน

เพื่อให้ผู้อื่นเข้าใจได้ดียิ่งขึ้นในเวลาอันสั้น อาจจะใช้คำง่าย ๆ หรือใช้น้ำเสียงที่กระตือรือร้นและชัดเจนให้มาก

5) การสื่อสารที่ไม่ใช่การพูดคือหัวใจสำคัญ (Non-verbal communication is the key) การพูดเป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญกว่าคือ ภาษากาย หรือ body language ที่มีบทบาทสำคัญและเป็นหัวใจหลักของการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หรือ น้ำเสียง การสบตา การแสดงออกทางสีหน้า และท่าทางของมือที่แสดงขณะสื่อสาร ที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นใจของผู้พูด และผู้ฟังสนใจที่จะฟังสิ่งที่ผู้พูดต้องการสื่อสาร การใช้ภาษาสื่อสารในขณะที่พูดไปด้วยจะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งในการส่งข้อความให้กับผู้อื่นได้อย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

6) กล้าแสดงออก (Assertiveness) ความกล้าแสดงออกในการสื่อสารคือความสามารถในการแสดงความต้องการ ความคิดเห็น และความรู้สึกอย่างมั่นใจและให้ความเคารพ เราควรมีความมั่นใจและมั่นคงในการสื่อสาร เพราะเป็นสิ่งที่เราแสดงออกถึงมุมมองของเราได้อย่างชัดเจน โดยที่ไม่ถูกมองว่าก้าวร้าว

7) ผ่อนคลาย (Be relaxed) เราควรที่จะผ่อนคลายและลดความเครียดลงก่อนที่จะสื่อสารกับผู้ฟัง เพราะความเครียดและความวิตกกังวลจะเป็นตัวการที่ทำให้การสื่อสารนั้นไม่มีประสิทธิภาพ หรือใช้คำพูดที่ผิดที่อาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจสิ่งที่เราสื่อสารได้ยากขึ้น อีกทั้งการปราศจากความเครียดและรู้สึกผ่อนคลาย เป็นสิ่งสำคัญที่จะให้เราสามารถสื่อสารหรือพูดได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ

8) การให้ข้อมูล (Inform) เพื่อการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เราควรแจ้งหรือให้ข้อมูลกับผู้ฟังในสิ่งที่เราจะสื่อสารออกไปว่าเป็นเรื่องอะไร โดยอาจจะอธิบายประเด็นอย่างละเอียด เพื่อที่จะช่วยให้ผู้ฟังสามารถเตรียมตัวหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อที่จะมาทำความเข้าใจกับผู้สื่อสาร และยังทำให้ผู้ฟังเข้าใจในสิ่งที่เราจะสื่อสารได้ง่ายขึ้น การให้ข้อมูลหรืออธิบายความคิดของเราอย่างละเอียด จะเป็นสิ่งที่ให้เราเป็นผู้สื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ

9) ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ความสามารถในการปรับตัวของการสื่อสารหมายถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการสื่อสารให้สอดคล้องกับสถานการณ์และผู้ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีดังนี้ใส่ใจกับความชอบและรูปแบบการสื่อสารของผู้อื่นเสมอ ด้วยการเข้าใจความต้องการและคาดหวังของผู้ฟังปรับแนวทางการสื่อสารตามความจำเป็น หมายความว่าผู้ฟังจะเป็นกลุ่มแบบไหน บุคลิกต่างกันอย่างไร หรือตำแหน่งอะไร เราจะต้องปรับแต่งการสื่อสารให้สอดคล้องกันอยู่เสมอ เปิดกว้างต่อความคิดเห็นและพร้อมที่จะทำการเปลี่ยนแปลงตัวเองโดยรวมแล้ว ความสามารถในการปรับตัวเป็นทักษะอย่างหนึ่งและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้ความคิดอย่างสร้างสรรค์และความสามารถในการปรับสิ่งที่ต้องการสื่อสารออกไปของเราให้ดีที่สุด

10) การเล่าเรื่อง (I Storytelling) การเล่าเรื่องถือเป็นทักษะการสื่อสารที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบอกเล่าเรื่องราว สร้างการมีส่วนร่วมและโน้มน้าวผู้อื่นให้เข้าใจและน่าจดจำใน

สิ่งที่ต้องการสื่อสาร โดยที่เราสามารถที่จะฝึกการเล่าเรื่องในบริบทต่าง ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นการนำเสนอธุรกิจ เรื่องส่วนตัว หรือแคปเปอญต่าง ๆ เป็นต้น

ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่นในสังคมการเมืองไทย ซึ่งมีหน้าที่หลักในการพัฒนาท้องถิ่นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่คนทุกช่วงวัย รวมทั้งต้องสร้างความเชื่อถือ ความเชื่อมั่น และความนิยมทางการเมืองให้แก่ตนเองจนเป็นที่ยอมรับของประชาชน และสังคมโดยรวม จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะการสื่อสารและยังต้องมีทักษะการสื่อสารให้สอดคล้องกับการสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในโลกยุคสมัยใหม่

องค์ความรู้ใหม่

ผู้บริหารท้องถิ่นเป็นบุคคลที่ได้รับการเลือกตั้งมาจากประชาชนโดยตรง จึงมีความใกล้ชิดกับประชาชนเป็นอย่างยิ่ง การสื่อสารจากผู้บริหารท้องถิ่นจึงจำเป็นจะต้องมีทักษะ หรือสมรรถนะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากกว่าบุคคลอื่น เพื่อที่จะได้สื่อสารข้อมูลกับหลายภาคส่วน โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ ดังนั้นผู้บริหารท้องถิ่นจำเป็นต้องมีสมรรถนะ ประกอบด้วย การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย, มีความคิดสร้างสรรค์ในการสื่อสาร, ใช้สื่ออย่างเหมาะสม, เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม, เป็นผู้ฟังที่ดีและตั้งใจ, มีความสามารถในการปรับตัว, เน้นการสื่อสารสองทาง และนิยมการเล่าเรื่อง ดังภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 สมรรถนะการสื่อสารของผู้บริหารท้องถิ่น

สรุป

“การสื่อสาร” เป็นกระบวนการที่นำไปสู่ความสำเร็จขององค์กร ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร ตัวสาร วิธีการส่งสาร และผู้รับสาร โดยเฉพาะผู้ส่งสารที่เป็น “ผู้บริหารท้องถิ่น” ซึ่งมีหน้าที่หลักในการสื่อสารไปยังบุคลากรในองค์กร ประชาชนและภาคีเครือข่ายทั้งในระดับพื้นที่ ระดับภาค และระดับประเทศ เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าตามที่ได้หาเสียงและกำหนดนโยบาย ดังนั้น ผู้บริหารท้องถิ่น ต้องใช้การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะทางการสื่อสารมากเป็นพิเศษ เพราะการสื่อสารที่ดี มีประสิทธิภาพ จะทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนา ประชาชนอยู่ดีมีสุขภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

- กุลจิรา ยะคะนพ และ กัญญ์รัชการย์ เลิศอมรศักดิ์. (2567). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่นบุรี. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 4 (1), 93-112.
- ชวงค์ ฉายะบุตร. (2539). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพมหานคร: บริษัทพิมพ์เนศพรินท์ติ้ง เซ็นเตอร์จำกัด.
- โชคสุข กรกิตติชัย. (2562). ศึกษาแนวทางการได้มาและขั้นตอนการเลือกประธานสภาผู้แทนราษฎร ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ทวิช ผิวผ่อง และคณะ. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอห้วยน้ำใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร. ใน วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
- นฤมล รัตนากิบาล และคณะ. (2567). สมรรถนะทางการสื่อสารของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด. ใน ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นันทวีชร โคตรวงศ์ และคณะ. (2564). การสื่อสารเพื่อสร้างความนิยมทางการเมืองของว่าที่ผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนตำบลลงชน จังหวัดสกลนคร. ใน วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชานิติศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นิพนธ์ ศศิธรเสาวภา. (2560). การบริหารกิจการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.

- ปวีร์รวิ อินนุพัฒน์. (2566). การสื่อสารของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อสร้างองค์กรดิจิทัล. ใน *ดุชนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. (2557). *ทฤษฎีการสื่อสาร และแบบจำลองการสื่อสาร*. เรียกใช้เมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2568 จาก http://tanakonkarapun.blogspot.com/2014/08/blog-post_64.html.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2558). *แนวคิดและทฤษฎีการสื่อสารเพื่อการพัฒนา*. ใน *เอกสารการสอน ชุดวิชา การสื่อสารกับการพัฒนา หน่วยที่ 1-8*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ยูภา นารินทร์. (2563). ผู้นำท้องถิ่นกับการสื่อสาร. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มจร. วิทยาเขตอีสาน*, 1 (3), 38-44.
- อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี. (2555). *พฤติกรรมและการสื่อสารในองค์กร*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Cenere, P., Gill, R., Lawson, C., & Lewis, M. (2015). *Communication skills for business professionals*. Victoria, Australia: Cambridge University Press.
- David K. Berlo. (1960). *The Process of Communication*. New York : Holt, Rinehart and Winston, Inc.
- Education, A. (2011). *Framework for student learning: Competencies for engaged thinkers and ethical citizens with an entrepreneurial spirit*. Retrieved February 01, 2025, from <https://open.alberta.ca/publications/9780778596479>
- Fullan, M. (2013). *The Moral Imperative of School Leadership*. Ontario: A Joint Publication.
- Johari, S., Noordin, W. N. W., & Mahamad, T. E. T. (2022). WhatsApp conversations and relationships: A focus on digital communication between parent-teacher engagement in a secondary school in Putrajaya. *Jurnal Komunikasi: Malaysian Journal of Communication*, 38 (2), 280–296.